

ADRODDIAD I'R CABINET

14 Gorffennaf 2015

Aelod Cabinet: Cynghorydd Gareth Roberts

Pwnc: Dyfodol Cartref Preswyl Cofrestredig Y Frondeg, Maesincla, Caernarfon, ac ystyried datblygiad llety ar gyfer oedolion ag Anabledd Dysgu.

Swyddog cyswllt: Olwen Ellis Jones

Y penderfyniad a geisir

Cyflwynir yr adroddiad yma i geisio penderfyniad y Cabinet ar y canlynol:

- Caniatâd i ymgynghori yn ffurfiol ar ddyfodol cartref Y Frondeg gan adnabod opsiwn 5 fel yr opsiwn a ffafirir o fewn yr ymgynghoriad.
-

Barn yr aelod lleol- Gynghorydd Glyn Thomas (Cadnant)

Diolch am y cyfle i ymateb. Am nifer o flynyddoedd mae trigolion Y Frondeg wedi byw mewn cartref sy'n is na'r safon byw yn y gymdeithas heddiw. Yr wyf yn credu bod hwn yn gam ymlaen i roi safon dda o fyw i'r preswylwyr, a hefyd i staff gael gweithio mewn amgylchedd modern.

Cyflwyniad

Rydym yn parhau gyda chyfeiriad sydd wedi ei osod gan y Cyngor, i wella ansawdd bywyd unigolion gydag Anableddau Dysgu. Gwneir hyn drwy weithredu rhaglen trawsnewid model lletya Cyngor Gwynedd ar gyfer oedolion ag Anableddau Dysgu, yn unol â Chynllun Comisiynu Anabledd Dysgu 2011-16 a Strategaeth Llywodraeth Cymru - 'Polisi ac Arferion i Oedolion sydd ag Anableddau Dysgu' 2007, sy'n nodi:

'Mae pawb sydd ag anabledd dysgu yn ddinasyddion cyflawn, maent yn gyfartal â dinasyddion eraill o'r un oed o ran statws a gwerth. Mae ganddynt yr un hawliau i:

- fyw bywydau iach, cynhyrchiol ac annibynnol a datblygu hyd eithaf eu potensial;
- bod yn unigolion sy'n penderfynu dros eu hunain ar faterion o ddydd i ddydd
- byw eu bywydau o fewn eu cymuned,'

Mae gweledigaeth Strategol Gogledd Cymru: 'Mobius UK Developing 'Citizen Centred' Services for People with a Learning Disability 2008)' yn rhoi neges debyg:

'Yn cynnig lleihau defnydd o ofal cartref preswyl a nyrsio; a chynnydd yn y defnydd o gynlluniau byw yn y gymuned, ond gyda newid sylweddol mewn sut mae cynlluniau o'r fath yn cael eu rheoli.'

'Yng Ngogledd Cymru ein gweledigaeth ar gyfer y dyfodol yw y bydd pobl gydag anableddau dysgu yn cael gwell ffordd o fyw yn lleol, lle maent yn teimlo'n ddiogel ac iach; yn cael mynediad at gefnogaeth bersonol effeithiol sy'n hyrwyddo annibyniaeth, dewis a rheolaeth.'

Mae angen model wahanol o ofal er mwyn ymateb i anghenion defnyddwyr presennol ac i'r dyfodol yn ogystal ag ymateb i'r strategaeth genedlaethol.

Rhesymau dros argymell y penderfyniad

Mae llety presennol Y Frondeg yn fodel draddodiadol, nid yw'n cydymffurfio gyda safonau AGGCC, ac nid yw ychwaith yn cyd-fynd gyda Strategaeth Llywodraeth Cymru, a gweledigaeth Cyngor Gwynedd. Nid yw'r sefyllfa bresennol yn gynaliadwy ar gyfer y dyfodol.

Mae cyfrifoldeb ar y Cyngor i sicrhau'r adnoddau gorau posib ar gyfer ein defnyddwyr gwasanaeth presennol ac ar gyfer defnyddwyr y dyfodol. Mae'n bwysig fod yr adnoddau o'r safon uchaf bosib, yn cydymffurfio gydag egwyddorion strategaeth Anabledd Dysgu, yn gost effeithiol, ac yn gynaliadwy ar gyfer y dyfodol. Rhaid ystyried yr uchod yn sgil yr her ariannol sy'n wynebu Cyngor Gwynedd.

Mae 6 opsiwn wedi ei adnabod (gweler Atodiad 1)

Mae'r 4 opsiwn cyntaf a gyflwynir yn cynnig amrywiad o addasiadau i adeilad presennol Y Frondeg, er gwariant sylweddol, ni fuasai'r opsiynau yma yn cyd-fynd a strategaeth Cymru a gweledigaeth y Cyngor yn yr hir dymor.

Mae opsiwn 5 ac opsiwn 6 yn cyd-fynd gyda strategaeth a gweledigaeth y Cyngor, ond mae opsiwn 5 yn cynnig darpariaeth fodern bwrpasol i ddefnyddwyr gwasanaeth presennol ac ar gyfer y dyfodol. Mae opsiwn 5 hefyd yn ymateb i her ariannol Cyngor Gwynedd.

Mae gwaith ymgysylltu gyda'r prif fudd-ddeiliaid sef trigolion Y Frondeg, eu teuluoedd a'r staff wedi cymryd lle er mwyn iddynt gael cyfle i ychwanegu neu gynnig opsiynau gwahanol i'w cynnwys yn yr adroddiad hwn.

Ni ofynnwyd yn ffurfiol i'r budd-ddeiliaid gynnig sylwadau ar hyn o bryd. Fe fydd cyfle i gynnig sylwadau a lleisio barn pe byddai'r Cabinet yn gofyn i'r gwasanaeth ymgynghori yn ffurfiol ar ddyfodol cartref Y Frondeg a'r ffordd ymlaen ynglŷn â datblygiad newydd ar y safle.

Gofynnwyd i'r defnyddwyr gwasanaeth, eu teuluoedd a staff Y Frondeg ymateb erbyn y 10fed Mehefin, 2015. Fe gafwyd ymateb cadarnhaol gan y rhai oedd wedi ymateb yn datgan fod yr opsiynau a nodwyd yn gynhwysfawr, ac ni chynigwyd opsiynau ychwanegol.

Y mae gwaith pellach wedi digwydd yn nodi cryfderau a gwendidau'r 6 opsiwn. (Gweler Atodiad 1)

Ystyriaethau perthnasol

Yn seiliedig ar waith dadansoddi'r chwe opsiwn hyd yn hyn, amlygir mai opsiwn 5 sydd yn cyd-fynd orau â'r strategaeth a'r weledigaeth ynghyd a chryfderau eraill. (Gweler Atodiad 1). Felly argymhellir fod opsiwn 5 yn cael ei adnabod fel yr opsiwn a ffafrir ar gyfer ymgynghori.

Bydd yr ymgynghoriad gydag ystod o fudd-ddeiliaid gan gynnwys defnyddwyr gwasanaeth, eu teuluoedd a gofalwyr. Darperir cefnogaeth briodol fel bo angen, gan gynnwys gwasanaeth adfocatiaeth.

Ni fydd penderfyniad terfynol ar ddyfodol y ddarpariaeth yn Y Frondeg yn digwydd nes bydd canlyniadau'r ymgynghoriad wedi eu derbyn a'u cloriannu gan y Cabinet.

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn gosod dyletswydd ar y Cyngor i gloriannu effaith y penderfyniad ar unigolion a grwpiau sy'n cael eu heffeithio. Bydd Asesiad Effaith Cydraddoldeb cynhwysfawr yn cael ei lunio yn ystod ac yn dilyn yr ymgynghoriad, a fydd yn rhan o'r adroddiad canlyniadau ac argymhelliad i'r Cabinet wneud penderfyniad ar y ffordd ymlaen.

Camau nesaf ac amserlen

Amserlen ar gyfer ymgynghori, dadansoddi a chyflwyno'r canlyniadau i'r Cabinet

Ymgynghori – Medi a Hydref 2015

Dadansoddi – Tachwedd 2015

Adroddiad i'r Cabinet – Rhagfyr 2015

Barn y swyddogion statudol

Y Prif Weithredwr:

Fel y mae'r adroddiad yn awgrymu, mae angen amlwg i wella ar y ddarpariaeth ar gyfer unigolion ag anabledau dysgu yng Nghaernarfon. Bellach, mae hynny'n golygu model gofal gwahanol sy'n addas i'r oes.

Mae'r Pennaeth Cyllid wedi cyfarch yr achos ariannol ynghlwm â'r datblygiad yn ei sylwadau ac mae'r buddsoddiad a'r cyfnod ad-dalu'r buddsoddiad hynny'n cael ei amlygu yn y sylwadau hynny. Mae penderfyniad y Cabinet ar yr adeg hwn yn gam pwysig mewn proses a fydd yn golygu ymgynghori pellach ar yr opsiynau y mae'r Cabinet yn dymuno rhoi sylw iddynt yn yr ymgynghoriad.

Y Swyddog Monitro:

Mae'r adroddiad yma yn adnabod angen i adolygu y ddarpariaeth sydd yn Frondeg ac yn cynnwys gwybodaeth ar yr ystod o opsiynau sydd wedi eu hasesu. Wrth ymgynghori ar gynnig o'r math yma gellir adnabod yr opsiwn a ffefrir er amlygu barn cychwynol y Cyngor ar y sefyllfa a'r cyfeiriadu posib. Fodd bynnag mae'n ofynnol wrth gynnal unrhyw ymgynghoriad fod hynny yn digwydd wrth i'r opsiynau gael eu hystyried a bod canlyniadau'r broses yn ffurfio rhan o'r ystyriaethau wrth ddod i benderfyniad terfynol ar y ffordd ymlaen.

Y Pennaeth Cyllid:

Cadarnhaf y bu ystyriaeth briodol o'r achos busnes perthnasol, a bod manteision ariannol amlwg o ddewis Opsiwn 5, gyda'r arbedion £143,000 o'r buddsoddiad yn asesiad darbodus. Rhaid mentro er mwyn sicrhau'r arbedion, a byddai'n golygu buddsoddiad cyfalaf go sylweddol gan Gyngor Gwynedd er mwyn datblygu'r model llety cefnogol newydd wrth ymyl Cartref Frondeg, ac mae risg ariannol ynghlwm.

Byddai gwireddu'r arbedion yn dibynnu ar y Gwasanaeth Anabledd Dysgu i lenwi'r unedau newydd (16 lle i gyd, gyda 10 eisoes yn Frondeg). Diau fydd y Cabinet awydd gofyn i'r Adran Oedolion gymryd camau priodol er mwyn lleddfu'r risg o lefydd gwag. Hefyd, gan fydd yr ased ym mherchnogaeth ein 'partner' yn y fenter, dylid ymchwilio i drefniadau fel arwystl cyfreithiol i'r eiddo fod ar gael i'r pwrpas priodol, fel amod o'r 'grant' i'r 'partner'.

Atodiadau

Atodiad 1 – Rhestr Opsiynau Frondeg

Atodiad 2 – Aseiad Effaith Cydraddoldeb